

פתרון תרגיל 1 במבוא לתהליכים סטוכסטיים

שאלה 1

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1}{3} & \frac{1}{3} & 0 & \frac{1}{3} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \frac{1}{2} & 0 & \frac{1}{2} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

יש שתי מחלקות בלתי פריקות של מצבים נשנים $\{1,2\}$ ו $\{3,4,5,6,7\}$.

שאלה 2

מצבים 1 ו 3 הם מחלקה בלתי פריקה של מצבים נשנים (אי אפשר לעזוב את הקבוצה הזאת וכל אחד מהמצבים מקושר לאחר). הקבוצות $\{7,8\}$ ו $\{5\}$ הן שתי מחלקות נוספות של מצבים בלתי פריקים ונשנים. מצבים 2,4,6 יש מסלול למצבים שמהם אין דרך חזרה אליהם (ממצב 4 זהו מעבר לא ישיר כזה אבל זהו מעבר). לכן מצבים אלה אינם ארגודים ולכן הם חולפים.

שאלה 3

זאת היא שרשרת מרקוב בעלת מטריצת מעבר

$$\begin{pmatrix} 0.7 & 0.3 \\ 0.6 & 0.4 \end{pmatrix}$$

הסבר: אם נמצאים במצב 1 או במצב 2 ולא משנה באיזה מהם, יש מעבר למצב 3 בהסתברות 0.3. המעברים למצב 3 הם זהים משני מצבים אלה. לכן ההיסטוריה וזהות התקופה לא מוסיפים אינפורמציה רלוונטית.

שאלה 4

עבור $a = 0.4$ זאת היא שרשרת מרקוב הומוגנית. במקרה זה W_n אומר לנו בדיוק היכן על הישר אנו נמצאים. אם W_n לא שלם אז אנו יודעים בדיוק באיזו נקודה שלילית אנו נמצאים ואם W_n שלם אז אנו יודעים בדיוק באיזו נקודה חיובית על הישר אנו נמצאים. ידיעת הערך המדויק של X_n נותנת את כל האינפורמציה הנחוצה לצעד הבא. הערה: כך לגבי כל a לא שלם, W_n היא שרשרת מרקוב הומוגנית.

עבור $a = 2$ אין מרקוביות. אם למשל $(W_1 = 3, W_2 = 2)$ אז ברור ש $(X_1 = -1)$ וש $(X_2 = 0)$ ואם למשל $(W_1 = 1, W_2 = 2)$ אז אנו או ב $(X_2 = 0)$ או ב $(X_2 = 2)$. משתי הנקודות האלה ההסתברויות לקבלת ערכי W_3 שונים הן שונות. לכן W_1 מוסיף אינפורמציה רלוונטית ולא כל המידע הרלוונטי נמצא בערכו של W_2 .

עבור $a = 1$ אין הומגניות בזמן.
אם W_n נתון ו n נתון אז נוכל לדעת בדיוק היכן אנו נמצאים. למשל אם W_n זוגי ו n זוגי, אז נוכל לדעת שאנו במקום שבו $X_n > 0$ ונוכל גם לדעת בדיוק מהו ערכו של X_n . אבל אנו צריכים לדעת אם n זוגי או אי זוגי. אם למשל $n = 2$ ו $W_n = 1$ זה אומר שאנו בראשית, אבל אם למשל $n = 1$ ו $W_n = 1$ זה אומר שאנו בנקודה 1. מכיון שההילוך אינו סימטרי, אז בכל אחד מהמקרים ההתפלגות של W_2 היא שונה.

שלומי